

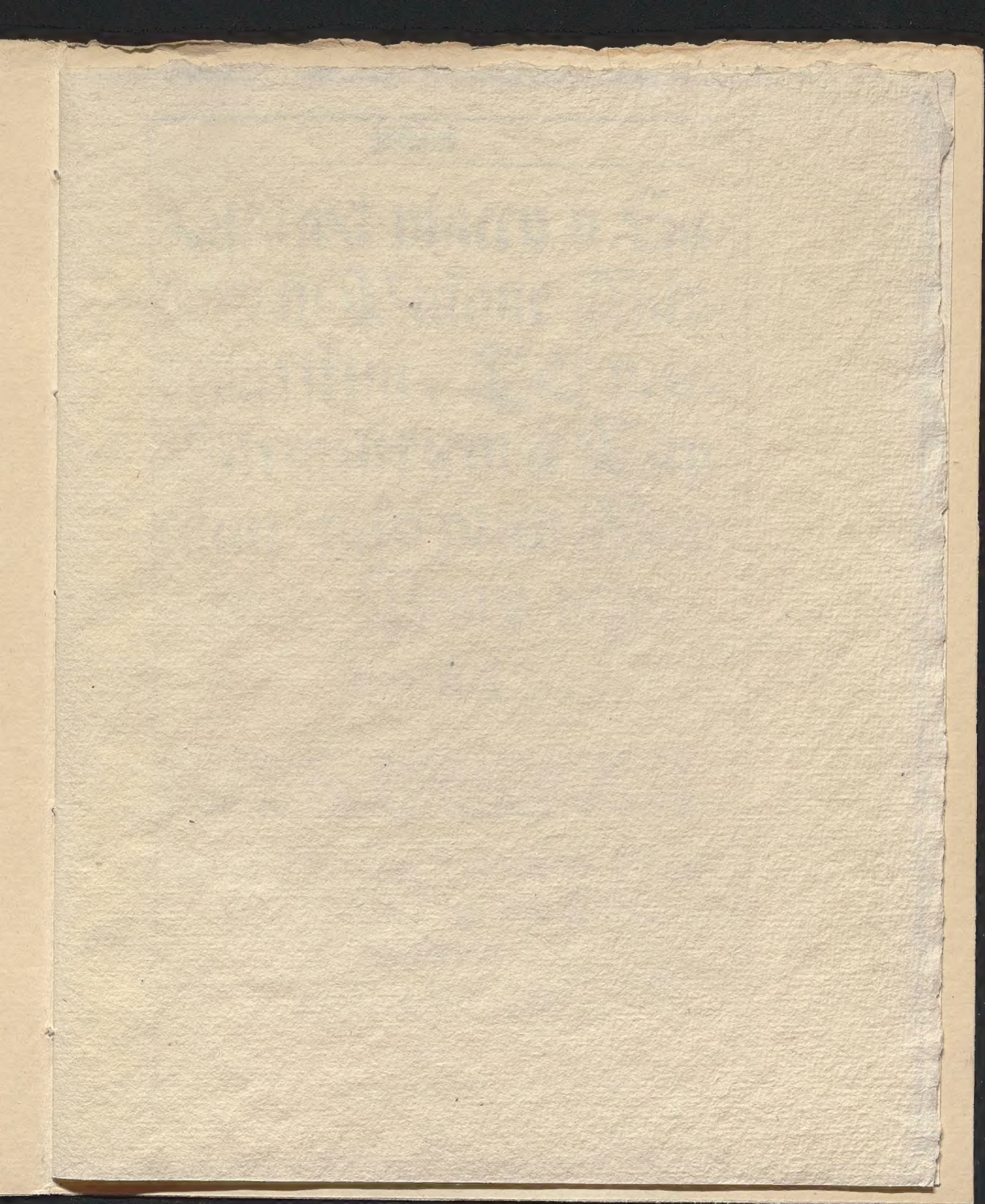
Biblioteka Jagiellońska

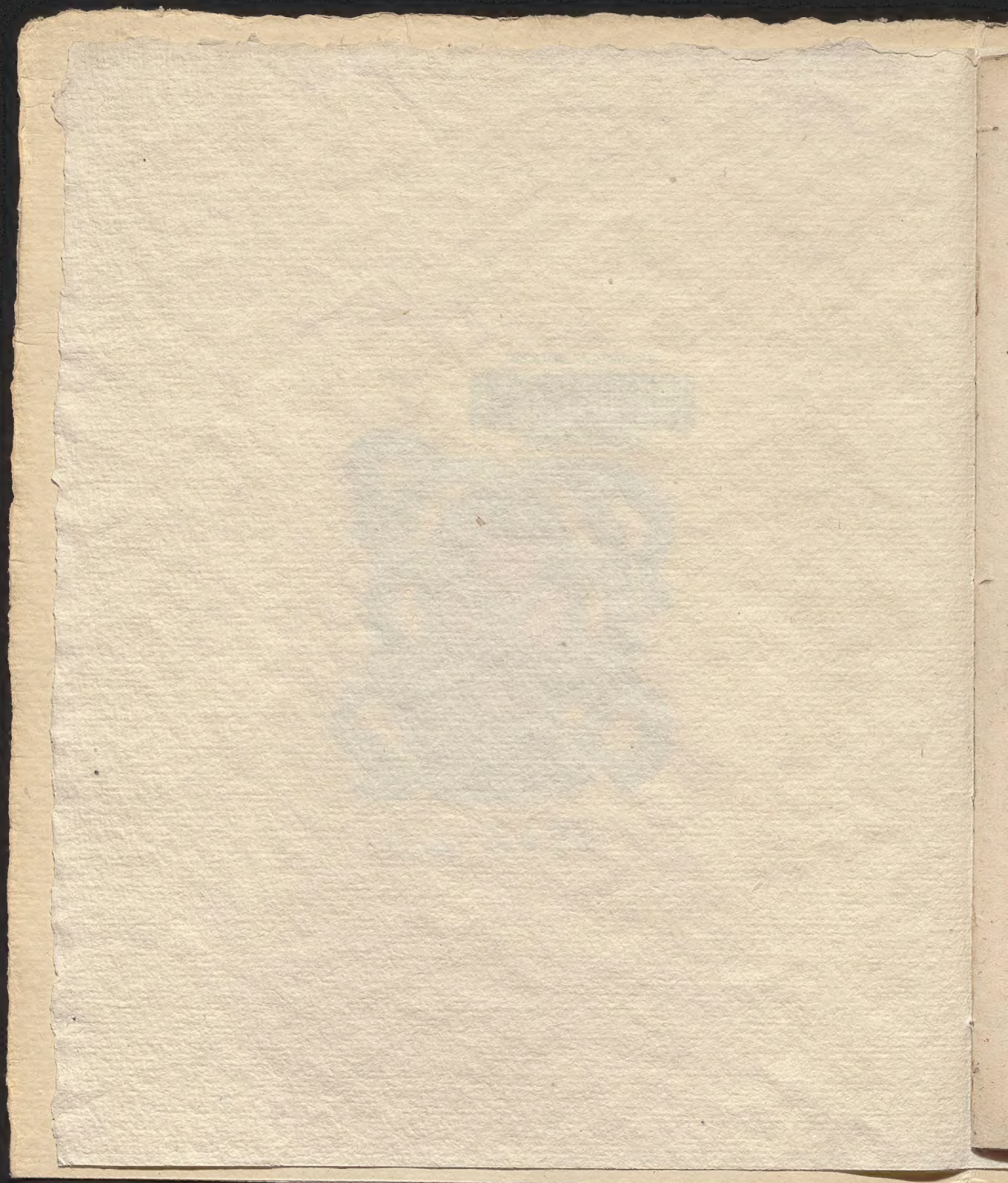

stdr0003656

Cim. 4435

Zstává placey v Sa-
dow w Práwie Máj-
deburškim: Tak před
Burmistrzem a Láj-
cámi/ iáko před Woy-
tem. Nowo vzy-
nioná.

Cim. Gu.
4435

Cum Gratia et Privilegio Regie
Majestatis/ Lazarus Andree
excudebat.

M. D. LX VIII.

Re. p. 3033 24 20

Vstáva placéy.

V nieważ piérwéy b tákowych Sa
dów ludzie bywáli obciázani/ á w
Naktády przypwodzeni ptácenim Wm:
co byto w bogim ludziem ku wielkiemu
obciázaniu. Tedy Król Jego Wsitość/
Stawney pámieci Sygmund tego i-
mienia piérwéy raczył rostkázác/ áby te
Vstáwe chowano/ á wiecéy nád to nie-
brano / iedno iáko sye ná dole nápiše.
Gdzie w Králowie Mieście główniey
szym cén Korony / iuż to ták b Sadów
záchowpwaia/y wszedy to ták po w-
szystkiey Koronie chowác
máig.

Wszystki

Wszystki rzeczy niepożyteczne/ nie
 mają być daley w Prawie chowane: y ty
 pytania które w Prawie bywały/ a na każde py-
 tanie Burmistrz albo Wójt skazanie czynił. Aby
 tego nie było: tylko w tęg rzeczy/ o co między stró-
 nami idzie: w takiej rzeczy Sedzia Wyrok/ tho
 jest/ skazanie: wysłyszałwszy žalobe y odpowiedź/
 od strón uczynić ma. Ale w innych rzeczach/ iż/
 gdy ktho cudzą rzecz spráwnie/ y przypytawa sye
 od swéy stróny przeciw pozwanemu: pytha po-
 tym pozwany o to: iesli ma pokazać gdzie jest tu
 spráwowanie rzeczy tég vmócowanie: w takiej rze-
 czy y w drugich sobie równych/ nie trzeba skazá-
 nia żadného czynić/ od którego by plácić miano.
 Ale słownie Sedzia roskáže/ aby vmócowanie v-
 kazał tu spráwieniu tég rzeczy: za to nic niebiorąc

Sentencya téż/ to jest/ skazania niema Se-
 dzia czynić na iednéy stróny żądanie a py-
 tanie: oprócz thego/ żeby żadna stróna nie stáne-
 ła z vporu: iáko zowá Lacińczicy / contumaciter:
 w tych rzeczach gdy pyta iedná stróna: Namli
 strónę pozwać: albo mająli mi skrá czyścić: albo/
 iesli moge około moiey rzeczy Testamentem czy-
 nić a disponować. Tu Sentencya ma mieysce.

Wstawa placęy

Lecz gdzie czyniono Sentencyę około Po-
twierdzenia Listów / Minut / Swiadc-
stwa / Mówiania którey Osoby / to iest / Pleni-
potencyey / Opieki / Testamentów: to inż nie ma
być. Albowiem takie potwierdzenia niepotrze-
bne są / y nie Prawa nieprzydają / gdy sye wkaże /
zeby rzecz nie była sprawiedliwa: co sye z słów a
z rzeczy tych co przed Sadem czynią / iasnie oka-
zać może / a poznać każdego Sprawiedliwość.

Sprawie / iako wedle obyczajów sobie opia-
wują: A każda z tych rzeczy Sedzia oso-
bno skazował / a za każde mu skazowanie placę-
no: To teraz na ty wszystkie rzeczy / skazanie ied-
nym razem ma uczynić.

Lecz około wskazania Gwaru albo Zastem-
pu / gdy pytają: iesli Gwar ma uczynić /
którym obyczajem: kiedy: iesli Ź dobrze uczynił:
iesli czas aby Gwar skozył: Tu też skazania na
takie rzeczy nie potrzeba: dosyć na tym / iż pod-
niósłszy prawą Rękę / podnieście palec / wedle
Maydeburckiego Prawa opisania: a Gwar we-
dle Prawa uczyni.

Lecz przy Appellacyách gdy sye ktho odzo-
wie od skazania / nie trzeba Sentencyey

w tym /

w tym / jeśli ma być dozwolona Appellacya: A
iako rychlo ktho Appelluie / ma wykonać swoje
Appellacya: a to przeto thego nie trzeba / iż kōz-
dy moze wiedzieć / y wie / iż od skazania po przy-
krozu inż strony wypuszczą / o the rzecz / która sye
miedzy imi dzieie / Appellować każdy moze. A iż
tę Appellacyey Koń a koniec iest do ścieści Nie-
dziel: oprócz / iżby then co Appelluie / ostrzegł to
sobie w Prawie / iżby mógł rychley swą Appel-
lacya wyprawić: co mu będzie wolno uczynić /
gdy strone przyzowie ku swęy Appellacyey.

A Je maia też tego Sedziowie czynić / aby
co mogą czynić / iednym skazaniem odpra-
wić / aby kilka skazania dla swęgo pożytku z oso-
bna czynić mieli: iako gdy skaza zapłacić dług / te-
dy inż przy tym ma skazać zarazem czas zapłaće-
nia / do dwu Niedziel: do ósmego dnia: albo do
trzeciego dnia / albo do zachodu słońca: tak iako
w takiej rzeczy skazać przychodzi wedle Prawa.

A Kzyśięgi gdy bywają za skazaniem / tedy
tę też pytania niestrebają iako ten co ma
przysięć / ma przystąpić ku krzyżu / na który przy-
siąg ma: iako ma przysięć: jeśli czas kłębnić:
palec położyć albo złożyć z krzyżawstac. Dosyć
będzie na tym / iż o to pytać będzie Prokurator /

Vstawa placęy

iesli iego strona od ktorey sprawuie / wedle oby-
czaju Prawa przysiegi uczynicby niemogl za ie-
dnym razem: ile razow bedzie mogl czynic a po-
prawic sye: Jesli meste poglowie / tedy dwa ra-
zy moze sye poprawic po pierwszym. Tu w they
mierze iedna Sentencya.

I Druza Sentencya też potrzebna / gdy py-
ta Prokurator: iesli iuz strona gdy przysiege we-
dle skazania uczyni / wolen ma byc od przenaga-
bania Powodowego. A od Brzyza też na ktory
przysiegaia / nie ma nic brac.

Przysiege gdzieby też strona stronie odpu-
scitatu żadney winy Sedzia niema brac:
thylko ci maia wine albo iako w Prawie zowa
Pokup / przepasc: ktoryby przysiegi skazaney v-
pomie nie uczynil. Abowiem iesli then przeciw
ktoremu przysiac miano / z laski albo prze Boza
boiazni odpusci przysiege: tedy niema przyczyn
ny / czemu Sedzia wine za to ma brac: gdy do-
swiadczona rzecz iest / iz wiele takich bywalo / iz
by byl nie przysiaagl snadz / boiac sye winy ktora
Sedziemui mial dac / tedy przysiaagl.

Swiadki gdy wioda / tedy też tam skazania
niepotrzeba: gdy pytaia: iesli swiadek tam
ma byc przypuszczon do tego miejsca / albo kola /

gdzie

gdzie Sąd siedzi/ mali być słuchani. Gdy też
 Wozny/ albo then Mieyski Sluga świadczy/ że
 pozyswał: mali też tam być przypuszczon: gdyż to
 wszystko są/ iako Polskim ięzykiem zowaz/ łapacz-
 ki. Ponieważ takie mieysca mają być wolne
 tym/ co sprawują swoje rzeczy. A Podwoyski też
 potrzebny/ aby przy Sądzie był.

Gdy też przy Sprawach czta Które Mi-
 nuty: tedy od każdej brano grosz. A nie-
 gdy niektóre były barzo krótkie ku czcieniu. Tak-
 że też gdy czciono różne rzeczy a potrzebne ku tej
 sprawie/ Która sye dzieie/ z Księg Sądowych:
 tedy od każdej rzeczy różno brano po groszu. A
 tak od wszystkich rzeczy co będą czysć w iedney
 sprawie: a na iedno siedzenie Sądowe/ iedno ie-
 den grosz brać mają.

Aż Prokuratorowie mówiąc a replikując/
 wiele przy naczynia: a ile razów mówią/
 tyle to razów do Księg wpisują: a tak w małych
 rzeczy nie małe Księgi oney prze będą: których po-
 thym rzeczy/ na ostatnim Sądzie/ Sedziowie
 rzadko albo nigdy nie czta. A tak dosyc na tym/
 że to co Prokuratorowie mówią/ że to ieden raz
 zapisać/ y od tego też ieden raz zapłacać.

Gdzieby strona niestaneła/ izby iż wniesaniem

Vstawa Placęy

zdano / tedy od zapisania Contumacyey w rzeczach które nie są wietrze dziesięci Grzywnien / iedno od thego grosz ma być dano. Al ieliby około Plenipotencyey co sye działo / thedy grosz ieden tylko raz na pierwszym Roku : na drugich Rokach nie trzeba od tego nic płacić / gdy już Wzadwie / iż jest mocowany : gdyż przed thym gdy sye rzecz działa około niestania a przezysków często : kroc brano od Plenipotencyey / y nakłady nie-małe z takich rzeczy sye mnożyły.

W Zdanie / gdy wiele Dziedziców czyniło iedno dziedzictwo wzdawając / tedy od każdego z osobna płacono Przysiężnikom / gdyż to iedno ieden raz ma być / od wszystkich spolem za iedno rozdanie iednoż zapłacenie wedle staręgo zwyczaju / iako przed tym od tego płacono / gdyż też taka rzecz iednym sye zapisem albo Aktē odprawi.

W Wziedu iesli kiedy odkładano Sady na inny czas / thedy też gdy strony Attentowały Roku / a Sad przelożono : tedy y od tego / że strony Attentowały Roku / brano od nich pieniądze. Al tak tho wszystko już abrogowano / iż od takich rzeczy y im równych nie mają nic brać / tylko iako sye napisało o tym / co od czego ma być brano : Tedy sye to tak ma zachować.

W Sadzie

W Sądzie wielkim/nie mają być winy kłbore
bierano: iż kto ómylnie sye podmówił/albo
Wóytą piérwéy niż Burgrabie mianował: abo-
wie to nic nienależy tu przeżazce sprawiedliwości.

S Dy kogo obwołaia na gwałcie/na Mlezo-
bóystwie: tedy też tu pytania wiele bywa-
ło/a za każdym pytaniem nakład szedł. A tak/ten
porządek ma być chowan: Od wezwania Ławni-
ków/ieden groś. Podwoyskiemu co pozywa/ode-
czterech Pozwów/cztery grośe. Od piérwszego ska-
zania/iesli ma być pomoc od Prawa tu wezwaniu
Mlejobóyce: od tego szelag ieden Ławnikóm. Od
wezwanía Mlejobóyce Podwoyskiemu: szelagów
cztery. Takież też/gdy powie/ze pozywał/albo wo-
łał: szelagi cztery. Od skazania które inż bywa po za-
łobie strony/za nieśtaniem drugiey strony: tedy na-
kóniec pyta/iesli ma być ten zabity pochowan: za-
co wszystko iedno dwa szelagi Ławnikóm mają być
dany/a nie więcej. A Sędziemu za ty dwie Sen-
tencye/od każdej po grośu. Słudze albo Prokura-
torowi/ co te rzecz będzie sprawował/ dwanaście
grośy. A wywołanie albo wypowiedzenie gwał-
townika/iało Łacinnicy zową Proscriptio, ma być
od Ławników uczyniono głosem / Polskim iezy-
kiem/ aby wszyscy słysząc rozumieli.

G Dłebey ieden z drugim swarliwymi słowy na-

B szedł al-

Wstawa placęy

szedł albo złał. a Sadby to slyśzał: tedy niema być
tożdemu Przysiężnikowi / y Woytowi z osobną wi
na za to placóna: ale iedneż wine poloży ten co zła
ł / tak Woytowi iako Przysiężnikom / groszy pięć
a dwadzieścia y szlag ieden: a strónie tey ktorą zła
ł: ten co złał. potli. Sad siedzi będzie powinien
oprawić a odezwać to. A iż gdy sye przed Sad po
zywaia o sromotné słowa: gdy pozwany przy / tedy
skazowano przysięge. A w szakże iż to zwyczaj tak
dzierży: gdzie sye słow łaiących dotyczy / nie dopuś
czaią przysięgi: y skazowano zarazem / aby obwi
nióny albo pozwany dał wine. A przydało sye to /
iż Niewiasta z gniewu pozwala trzech albo czte
rech: iże mie zesromócili / złałali: a tak w szystkim po
niemaz nieprzysięgali / skazowano wine dać: a tak
w tym bywało wiele potwarzy / y niemaké branie
win. A przeto w takich rzeczach / gdy sye przytrafi
miedzy ludźmi oboiego stanu / a zwlaszcza lekkich a
małych Person: Sedzia tho ma vznawać bes w
szystkich nakładem. A stróna obżałowana / gdy ię
świadectwem przeświadcza / ma skazać aby stro
ne obrażóna / tymi słowy przeprosila:

Z Al mi tego / iżem to z popedliwości a z gniewu
uczynił / albo uczynila: gdyż o tobie nigdy nic złego
nie wiem: y prosze cie dla Pana Boga / aby mi tho
odpuscił / albo odpuscila. A Wine karzac za nie
powściągliwość ięzyka / Sedzia ma wziąć trzy

grosze.

grofze. Jeſli z vponu za roſkazaním Sedzięgo prze-
proſić niechciał: tedy maia takiego/ albo taka w-
ſadzić za ſyie w Kune: a pierwey go nie wypu-
ſcić/ aż temu doſycь uczyni.

Kolo Kan krawaych/ cieſkich y też ſzkodli-
wych: gdzieby ſye rzecz działa/ gwałtownie
uczynionych/ obwołanych a oſwiadczonych: Se-
dzia tak ſye ma zachować w braniu winnieſliby ſye
takie Kany przydały po wywołaniu Sadu wiel-
kiego/ niżby dwie Niedzieli minęły: tedy czterdzie-
ſci grofzy winy maia być wzięty. Ale ieſliżeby takie
Kany innego czasu niż pod wywołaniem Sadu
wielkiego przydałyby ſye: tedy winy nie maia wie-
cę wziąć/ iedno pieć a dwadzieſcia grofzy y ſzelag
ieden. Ale około proſtych krawaych Kan albo ſi-
nych/ nie maia tych ani wtak wielkich zachowywać
tylko Sedzia ma wziąć ſześć grofzy/ a nie więcej.

Prokuratorowie/ maia być przysięgli: któ-
rym ma być dawano ab Areltatione, to ieſt
poſtępn słowem/ od Zapowiedzi rzeczy zaſtaneý: od
Vſtania roku: od Przewleczenia albo Zawieſzenia
Cauzy na inny czas Prokuratorowi ieden gr. Ale
za to co ſpiawuie rzecz iednę́ dnia/ tedy cztery gro-
ſze każda ſtrona ſwemu Prokuratorowi dać ma.

Akobyby Prokuratorowie przysięć nie ch-
cieli: Sedzia nie ma im dopuſcić przed ſwym

Wstawa placęy

Sądę żadney rzeczy sprawować: gdzieby przeciw
tem czynili: tedy przez Wzrost za to mają być karani.

A Gdzieby który przyaciół powinnny przed Rą-
cami albo Sędem Woytowskim / od przya-
ciół na frothce chciał sprawować / albo rzecz po-
wiedzieć: tacy mają być od przysięgi wolni: oprócz
żeby też od innych sprawować chcieli. Ktoby też
Prokuratora z inąd przywiodł: tedy go też nie ma-
ją do przysięgi ciścić: oprócz: żeby też od innych spra-
wować: tedy powinien będzie tyż bżemiona nosić
iako y inni Prokuratorowie co tham mieszkaia a
przysięgaia.

Przysięga Prokuratorów taka być ma.

A 17. Przysięgam Bogu / iż Sędziemu albo
Sadowi iego posłuszen być chce / w tych wszyst-
kich rzeczach które z Prawa bede powinien: A iż
wiernie/pilnie/bes wszystkich przewleknie tym o-
byczajem/ abych przewleki vmyślnie czynić chciał:
wzrost mój Prokuratorowi czynić a sprawować be-
de: K téy rzeczy która przymie/a której mi sie zwie-
rza/wedle naywyższey możności rozumu moiego/
wedle Sumnienia iako nalepięy bede rozumiał a
vniat / bede bronil: a Sprawy ani Rady téy któ-
réy mi sie już zwierza drugiemu nie powiem: Ani
przystapie do drugiego sprawować iego rzeczy od-

stąpiwszy

skapirwszy od pierwszég/od którego bych sye podiał.
 Ale już przy tym sprawować a trwać bede/aż do
 dokonania téy rzeczy. Listów/Łapiów które bede
 miał od strony swojej: tak iż téż rady/rozmów w
 téy rzeczy którey mi sye powierzono/żadnemu a ow-
 szem stronie przeciwnéy/albo Prokuratorowi tego:
 albo komu z tych coby przeciwnéy stronie byli przy-
 chylni/a przy niéy stali: ani słowem/ani piómem/a-
 ni żadnym znakiem/przez sye albo przez kogo innég.
 A dobrowolnie nie dam na sobie zyskać téy Causy/
 ku szkodzie mégo Pryncypałay wżytko chce czynić
 wiernie a całe/co na dobreğ Prokuratora a obrón-
 ce rzeczy należy: nie opuścze tego/y przeciwnég
 temu nic nie uczynie/z łaski/z miłości/z nienawi-
 ści/zá dary/ani zá żadną inakżá rzecz. Tak mi
 Pan Bóg pomóż.

S Wóytowskiich Sadów/gdy sye wżytki rze-
 czy niepotrzebne mają już na stronę odłożyć
 a w naślady ludzie nie mają być przywodzeni: te-
 dy wżytki sprawy v Wóytowég Sadu/a zwła-
 szcza któreby nie były w etże dziesięci Gzzywien:
 owżem wiece między vbogimi ludźmi: Nåtých
 miał Wóyth hes odn łóki / a bez wszelakich win/
 ma rozrznąć a koniec uczynić/ tak/ iako sye téż tho
 przed Rada a Burmistrzem zachowywa. A od po-
 zwu/ nie ma nic być wiecey wżetho / iedno szelag
 iedemod skazania téż szelag: a od czcienia co z ksiąg

Wstawa placęy

wynidzie/ od tego nic nie placić.

D Minut albo Zapisów/które biora w sprá-
wach/ tak przed Wziedem Wóytowskim/ iá-
ko też przed Przysiężnik/które idą z Księg Wziedu
Wóytowskiego/ gdzie napiszą na pul karty: to iest
iedne strone pul Arkuşa papieru: iesli przyłożą
Pieczęć / tedy dwa grosza dać. Jesli niemają Pie-
częci/ tedy grosz. A od iedney karty całey napisá-
ney / gdy z Pieczęcią / trzy grosze: a bes Pieczęci/
dwa grosza. A tak około wszystkich rzeczy písania
ma sye tak zachować.

Gdy z Wziedu Wóytowskiego pieczętnia iá-
ki Sklep/ albo Komore iaką iakosye to przy-
dawa między Ludźmi z potrzeby a z zwyczajem w
takich rzeczach zachować: tedy od tego ma być
placeno trzy grosze/ a niewiecey. A gdyby skrzynie
albo szafy iaką pieczętowano: tedy iedno ieden g^o.

Gdzieby sye Strony zgodziły/ iżby zaśy W-
rząd otwarzał: tedy grosz ieden. Ale gdzieby
rzeczy nie było wiecey w takim zamknięciu ni-
żli któreby stały za dziesięć Grzywien: tedy iedno
ieden szeląg.

Gdy kogo czynią mocnym ku takiem sprá-
wom przed samym Wóytem: tedy w tych
rzeczach któreby on sprawował: od Zapisu/ od Zda-

nia w nie,

nia w niestaniu: co pierwey od tego grosz dawano: aby była różnica między Szdy gajonymi / a między Wornowskimi: tedy iedno szlag ma być dawano.

W Wiazanie gdy komu dawano w taki ogród / a przy tym były niekiedy domki albo chalupki / do onego ogrodu przysługujące: tedy od wszystkich takich rzeczy osobna brano. A tak gdyby wiazanie dawano / ktemu ogrodowi przysługujące: tedy od tego wszystkiego spolem / a nie od każdej rzeczy osobno dać: iako dawny zwyczaj jest: co od Wwiazania należy albo dawać.

S Syby też wiele Dziedziców było / bracię / albo innych przyjaciół / co by za iedney osoby mieli być rozumiani: tedy Wóyt od wszystkich ma wziąć spolem: a nie od każdego osobno: co od takiego Wwiazania dawać.

G gdzieby taka Possessya dawano różnym Personam: żeby iedni mieli Prawo przyrodzone / dmdzy Nabytę: w takich rzeczach od każdego z osobna Wóyt ma wziąć wedle zwyczaju / co od tego przysłuże.

O nie / gdzieby też były Wziednie wzięte / a do Wzedu przywiedzione: wielka też wtrata około tego ludzkiem bywała / jeśli wiele koni było / a

dlugo

Vstáva Placéy v Sad.

dlugo ie chowano/ abowiem ná každý dzien á noc
od chowania brano po groszu. A tak nie ma byc
brano iedno szelag ieden. A od karminienta każdy
dzien y noc/ iedno ieden grosz ma byc branora koby
zarázem chciał reczyć / tedy ma mu byc na Reko-
iementwo dano: á od Obozy nie trzeba nic dác.

S Dy Nakłady szacunia które z Práva słazu-
ia za rzeczą zyskają: tedy miedzy nakłady
to ma byc pocztyrano/ co stróna Sadowi da: Pro-
kuratorowi/ ná dzien ma dác: y co za Minuty ma
byc dano. wedle Vstawy iako ná górze napisano.

P Odwoyscy též gdy pozowali/ iz iedná stróna
pozwała/ o též též rzecz druga stróna pozwa-
la: á tak czyy piérwizy Pozew byl/ bywała okolo
tego różnica á przata Podwoyski od obudwu brał.
A thak vznamizy czyy piérwizy Pozew w takich
rzeczach/ nie ma brać iedno od iednéy stróny.

O též byl wielki bład/ y ludziem bázno szko-
dliwy á niespráwiedliwy/ y nie ma byc cho-
wan/ á owszem zakazan: iz ieden który miał z dru-
ga stróna czynić/ á byl możniejszy: Prokuratorzy/
albo théz Podwoyskie uiał á zakupil: aby ich dru-
dzy mieć ku swéy potrzebie nie mogli: co nie ma
byćy ma to byc zakazano á bró-
niono.

Dokńczenie.

